

# Delavska Pravica

## Glasiilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—, ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrta leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22. I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

## Javna dela Sloveniji!

Pretekli teden smo zapisali, kako delovni stanovi v Sloveniji propadajo in se zlivajo v eno samo množico mezdnih sužnjev. Stari kmečki domovi se majoje. V njih se je naselilo siromaštvo. Kmetško delo, izraženo v cenah kmetških pridelkov, je sramotno nizko plačano. Zemlja ne more rediti niti polovice kmetškega naraščaja. Zato kmetške občine kar bruhajo iz sebe sveže mezdne sužnje, ubogljivejše od samih strojev. — Slovensko obrtništvo je na smrtni postelji. V par letih je v naši mali Sloveniji propadlo okoli 5.000 samostojnih obrtnikov. Kam so šli ti tisoči? Med proletarce! Koliko tisočev pa je obrtnikov pri nas, ki jedva životarijo, ki slabše žive kot zaposleni delavci. — Nekdanji gospodje nameščenci so v svoji povečini hlapčevsko-frakarski miselnosti danes proletarci s trdim ovratnikom ali pa še tega nimajo. Kakor drugod, so ti malomeščanski deklari-ranci tudi pri nas tisti ljudski sloj, ki se navdušuje za fašizem, in na katerega se od višjih sil izbrani »vodje« tudi hočejo opirati in potvarjati ljudsko voljo. Ti kravatarji namreč upajo, da jim bo fašizem vrnil izgubljene položaje in naslove »gospodov«. — In delavci? Te žanje strašna brezposelnost in skrajšano delo. Podjetniki odpustčajo priletnejše delavce z večjimi plačami in nastavljajo mlajše z nižjimi, zlasti pa ženske moči s žuženjsko nizkimi mezdami. Delavske mezde so pri nas v nekaj letih strahotno padle.

Ali more kdo trditi, da vse to ni res? Ali ni res, da so se naši delovni stanovi, da se je slovensko ljudstvo v zadnjih letih začelo nezadržno pogrezati v beraštvo, da smo z izjemo nekaj magnatov vsi že sami siromaki? Kje je večja beda: ali v kmetških domovih in bajtah dolenjskih hribov in dolin ali v mariborskih mestnih in predmestnih luknjah in brlogih; ali v gorenjskih tesarskih in drvarskih kočah ali v ljubljanskih predmestjih in okoliških naseljih; ali med našimi bičanimi rudarji, kjer tisočem grozi smrt od gladi, ali med »veselimi« viničarji štajerskih gor in v kmetško-delavskem Prekmurju.

In vendar je Slovenija še vedno najboljši davkoplačevalec v državi. 9 odstotkov prebivalstva države predstavljamo, davkov plačamo pa 12 odstotkov. Železniške proge ljubljanske železniške direkcije donajajo izmed vseh v državi največ dohodkov. Itd. Za vsak režim in za vsako vlado dajemo ministre, tako da bomo tudi v tem oziru prav kmalu obubožali. Za vse to pa v dolgih letih nismo dobili drugega kot en železniški most, 12 km železnice II. reda in nekaj kilometrov preložene državne ceste. Lani je Jevtič obljubil Sloveniji toliko, da smo bili kar zadovoljni:

železnico Kočevje—Sušak, novo cesto Ljubljana—Sušak, moderno asfaltirano cesto Ljubljana—Bled, novo zasavsko cesto Ljubljana—Zidani most in še več lepih stvari. Slovenija bi dobila čez 150 milijonov. A to je bil vse skupaj samo votel volilni pomp, ki je izpuhtel v nič obenem z dimom, ki je vihral iz lokomotive, katera je vozila »vodje« z ljubljanskega zborovanja.

Sedanja vlada ima po izjavah ministrov v načrtu tudi za Slovenijo velika javna dela, prevzeta deloma iz programa prejšnje vlade deloma pa izpopolnjena. Dela se zaenkrat še niso pričela, a se bo postopoma pristopilo, kakor se zagotavlja, prav zatrdno k izvršitvi načrtov. Zadnjih 100 milijonov iz investicijskega kredita 1 milijarde je bilo nakazanih za zetsko in vardarsko banovino, a milijarda

še ni izčrpana. Vlada bo do konca tekočega leta tudi poskrbela, da bodo vse naše denarne zadruge lahko začele normalno poslovati. Vse to je bilo izjavljeno in obljubljeno tako javno in svečano in od tako odgovornih osebnosti, da nam je že vnaprej izpodbit vsak morebiten dvom. Priznamo, da so vsi ti načrti dobri, spričo sedanjih bednih razmer slovenskega ljudstva pa še bolj krvavo potrebna njihova izpeljava. Kdor bo dal Sloveniji vsaj že projektirana javna dela in saniral denarne zadruge, temu se ni bati ljudskega glasu in more zato tudi brez skrbi pustiti, da ljudstvo v polni svobodi izraža svoje misli. Vendar bi bila s temi deli rešena le najhujša beda in še to le začasno. Kajti slovenske delovne stanove tarejo še vse težje skrbi. Te skrbi so tako temne, da zakrivajo skorajda vsak jasen pogled že v najbližjo prihodnost. O tem pa prihodnji teden.

## Položaj rudarjev in demontaža slovenske industrije

V Ljubljani obstoječi akcijski odbor, v katerem so zastopane vse zainteresirane centralne strokovne organizacije, to je Jugoslovanska strokovna zveza, Strokovna komisija ter Narodna strokovna zveza, je sklical za dne 23. maja 1936 v dvorani Delavske zbornice širšo anketo, na katero so bili poleg zastopnikov rudarskega in kovinarskega delavstva vabljeni tudi vsi slovenski poslanci in senatorji, obrtniška in trgovska združenja ter druge javne korporacije, ki so na tem vprašanju posredno ali neposredno zainteresirane. Te ankete so se udeležili zastopnik banske uprave dr. Karlin, Delavske zbornice sta zastopala Sedej in Uratnik, dalje so prisostvovali zastopniki občin rudarskih revirjev, narodni poslanci Semrov, Pleškovič, Mravlje, Turk, Zupančič in senator dr. Kramer. Anketo je otvoril in vodil Leskovšek, ki je uvodoma pojasnil namen ankete, da se ustvari enotno gledanje slovenske javnosti na pereče vprašanje rudarske krize, ki reže globoke rane v socialno in gospodarsko življenje Slovenije. Borba proti krizi v rudarski industriji ni samo borba rudarskega delavstva, marveč borba vseh slojev skupno z onimi, ki so še posebej poklicani, da čuvajo socialno in gospodarsko življenje Slovenije. Borba proti krizi v rudarski industriji ni samo borba rudarskega delavstva, marveč borba vseh slojev skupno z onimi, ki so še posebej poklicani, da čuvajo socialno in gospodarsko blagostanje našega delovnega ljudstva.

Anketa je ponovno osvetlila strašne socialne in gospodarske posledice rudarske krize slovenskih premogovnikov in to v prvi vrsti krize rudnikov TPD. Strokovni tajnik Arh je s statističnimi podatki dokazal nazadovanje produkcije premoga slovenskih rudnikov. Slovenija je dala l. 1913. 1.587.138 ton premoga ali 51% celotne produkcije na teritoriju današnje naše države. L. 1935. se je v vsej državi produciralo premoga 4.375.476 ton, od tega v Sloveniji samo še 1.200.000 ton ali 28%. Ta veliki padeč produkcije ima vzroke deloma v splošni gospodarski krizi, v glavnem pa v tem, ker so se znatno znižale dobave za državne železnice, ki so najjačji odjemalec premoga. Pri državnih dobavah se je dala prednost državnim

rudnikom, ki danes krijejo eno tretjino potrebe državnih železnic. Državni rudniki imajo močan vpliv na politiko dobav, zlasti ker producirajo z znatno manjšimi produkcijskimi stroški. Dobave slovenskih rudnikov so padle od l. 1929. od 1.020.000 ton na 483.417 ton v l. 1935, to je za celih 52 in pol odstotka. Če bi se upoštevala pri državnih dobavah teritorialna enakopravnost, bi se smele te dobave znižati le za okoli 200.000 ton letno. V l. 1935. so se dobave ponovne znižale za novih 2,3%, tako je znašala dobava slovenskih rudnikov drž. železnicam l. 1930. še 45%, 1935-36 pa samo še 25%.

Temu vzporedno se je zniževalo tudi število zaposlenih rudarjev v slovenskih rudnikih. L. 1930. je bilo zaposlenih v slovenskih rudnikih še 9.225 rudarjev, l. 1935 pa samo še 5.800 in še od teh 90% le delno zaposlenih. Ta padeč zaposlitve se izraža zlasti v zaslužku. Zaslužek rudarjev l. 1925. je znašal v Sloveniji še 168 milijonov dinarjev, ki se je stalno manjšal in je l. 1935. padel na 69 milijonov dinarjev. To znači, da je izgubilo rudarsko delavstvo v teh letih okoli 700 milijonov dinarjev, kar pomeni ogromno škodo našemu gospodarstvu na eni, na drugi strani pa propast rudarskega delavstva slovenskih rudnikov.

Nepopisna beda in njene posledice postajajo iz dneva v dan strašnejše. Ugotovljeno je, da je v rudniških revirjih 27% rudarskih otrok z odprto jetiko, 85% vseh rudarskih otrok pa je že z njo okuženih.

Načelnik II. rudarske skupine Pliberšek je navajal med drugim, da bodo rudarji TPD v mesecu maju delali samo deset dni in bo njihov zaslužek znašal od 118 do 322 Din za cel mesec maj. Ako odštejemo od tega prispevke za socialne dajatve, davek in drugo, bodo nekateri prejeli le par dinarjev, s katerimi naj preživijo sebe in svoje družine. Tako bo odpadlo na enega člana 0.80 do 1 Din za dnevno preživljanje.

Na anketi so dalje govorili nekateri poslanci in senatorji, ki so poudarjali svoje prizadevanje za zaščito rudarjev in zagotavljanje svojo pomoč pri nadaljnjem delu v tem pravcu. Govorili so tudi zastopniki občin iz rudarskih revirjev, ki so pojas-

# STROKOVNA POROČILA

## Občni zbor

### Jugoslovanske strokovne zveze

Po sklepu načelstva seje JSZ od 8. aprila 1936, se bo vršil redni letni občni zbor Jugoslovanske strokovne zveze v nedeljo, dne 7. junija 1936, ob pol 10 dopoldne v veliki dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti 22.

Dnevni red bo naslednji:

1. Otvoritev in ugotovitev sklepčnosti.
2. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročila: a) načelnika, tajnikov, blagajnika in nadzorstva.
4. Sprememba pravil.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Predlogi, sklepi in raznoterosti.

Včlanjene zveze in strokovne skupine prosimo, da na podlagi pravil JSZ, §§ 25 in 26, pošljejo na občni zbor svoje delegate.

Delegati naj točno izpolnjene poverilnice predložijo občnemu zboru. Vse zveze in krajevne skupine opozarjamo, da more na podlagi § 26 pravil JSZ zastopati vsak delegat največ dvakrat po 30 članov — torej more imeti največ dva glasova.

Načelstvo.

## Rudarji

Zagorje. V nedeljo, dne 24. t. m. se je vršil dobro obiskan članski sestanek rudarjev JSZ. Na sestanku sta poročala predsednik in tajnik skupine o vseh dnevnih vprašanjih, ki se tičejo našega rudarskega delavstva. Prvi je poročal o zadnji anketi v Trbovljah in o seji našega strokovnega odbora kovinarjev in rudarjev in o osnutku zakona o minimalnih mezdah. Drugi je poročal o zadnji širši anketi, ki se je vršila v soboto, 23. t. m. v Ljubljani, katero je sklical medstrokovni odbor v Ljubljani. Nadalje se je poročalo o osnutku zakona za sanacijo pokojninske blagajne bratovske skladnice, katerega je ponovno izdelala glavna bratovska skladnica v Ljubljani. — Vsi predlogi o sanaciji bratovskih skladnic, kakor tudi o zakonu o minimalnih mezdah, so predloženi na merodajna mesta. Delavstvo odločno zahteva in vztraja na svojih upravičenih zahtevah in ne bo pustilo kršiti še teh svojih pravic. Tudi se je poudarjala potreba skupnosti in medsebojne solidarnosti. Naj izgine iz vrst organiziranih delavcev zahrbtnost, ki se je med rudarje zanesla kakor kuga, ki mori brez konca in kraja. Šele potem sme naš rudar pričakovati boljših časov! V borbi za pravico, v borbi za kruh je mesto v naši strokovni organizaciji JSZ, ki se povsod in v vsakem slučaju izkaže kot res delavska. Z žalostjo se opaža danes, da se pretežni del rudarske mladine oprijemlje vseh različnih sredstev v svrhu svoje izobrazbe, kar ne more nikdar roditi dobrih sadov. — Članstvo je bilo s sestankom zelo zadovoljno in želi še takih sestankov. S ponovnim pozivom na delo za prosep naše organizacije se je sestanek zaključil. Živi delo, živi borba!

Huda jama. V nedeljo, 17. t. m. se je vršil pri Sv. Jederti rudarski članski sestanek, na katerem sta poročala tov. Jurač J. iz Celja in tov. Diacci. Prvi je imel obširno poročilo o splošnem delavskem položaju ter o skrajno krivični urejenosti današnje kapitalistične družbe. Iz vsega njegovega globoko vzetezga izvajanja se je jasno videlo, da je res delavska izobrazba. Članstvo je izvajanju pozorno sledilo ter izražalo željo, da nas tov. Jurač

še večkrat obišče. — Tov. Diacci je poročal o poteku občnega zbora II. rud. skupine, ki se je vršil v nedeljo, 10. maja v Celju, ter o raznih krajevnih zadevah. Opozarjal je navzoče na potrebo delavske skupnosti in izobrazbe. Le složno, izobraženo ter skupno nastopajoče delavstvo bo zmožno priboriti si boljših časov. — Sestanek je prav lepo potekel; le žal, da jih je še mnogo, ki mislijo, da jim bodo vse dobrine prinesene na krožniku in to brez vsake borbe in žrtve. Po njih mnenju naj se le eni bore in doprinašajo žrtve, misleč, če dobe oni, bomo dobili tudi mi, zato bomo kar mirno počakali za pečjo. Zavedajmo se, da to ni delavsko in naj zato vsak zaveden delavec take primerno pouči. — Le delavska zavednost in skupna ter poštna delavska borba nas bo privedla do zmage.

## Kovinarji

Jesenice. V soboto, 30. maja ob 8 zvečer se bo vršil važen zaupniški sestanek JSZ skupine kovinarjev s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo akcijskega odbora v zadevi ljubljanske bolnišnice in proučitev izjave za javni shod dne 14. junija. 2. Poročilo z gospodarske ankete dne 23. maja v Ljubljani. 3. Centralni občni zbor. 4. Razno. — Ker je to širši zaupniški sestanek, je dolžnost vsakega zaupnika, da se ga zanesljivo udeleži. — Nujno in važno! — Predsednik.

Jesenice. V nedeljo, 17. maja je zboroval zaupniški zbor JSZ kovinarjev na Jesenicah in zavzel k vprašanjem današnjih dni svoje stališče. Ugotovil je, da je delo centrale in skupinskega odbora pravilno in da se zaveda težkega položaja in resnosti, v katerem je in da hoče s svojim zgodovinskim delom dokazati svojo zrelo moč zaostajanje pride kar hoče. Na delu so tajne sile, ki delajo po načrtu proti Jugoslovanski strokovni zvezi. — V političnem udejstvovanju je dana vsakomur prostost, vendar je tam vsak naš član dolžan zastopati in braniti interese delavstva in svoje organizacije, ker je to naša skupna korist. Nikogar pa ne moremo siliti, naj bo član kake politične stranke, ker smo strokovna organizacija, ki nima v tem smislu zakonitega delokroga.

## Tekstilno delavstvo

Maribor. V nedeljo, 17. maja se je vršil sestanek predlicev iz tekstilne tovarne Doctor & drug. Poročilo o poteku dosedanje borbe in o uspehu pogajanj je podal tajnik JSZ, tov. Rozman Peter. Za delavstvo in za razmere v tej tovarni je bil dosežen velik moralni uspeh. Dosegel bi se lahko tudi materialni, in to v polnem obsegu, pa je glavni vzrok na delavstvu samem in na tistih, ki so to delavstvo spravili v toliko nezaupanje, da celo v sovražno razpoloženje do strokovnih organizacij sploh. — Podjetje je pričakovalo, da bo delavstvo enotno nastopilo proti novemu premijskemu sistemu. Saj so bili pripravljani delavstvu ugoditi, če pa se to ni v dovoljni meri zgodilo, pa je potem krivda vseh tistih zasleplencev, ki nikakor ne morejo še videti, da je moč delavstva v strokovni organizaciji. V tovarni Doctor in drug so mnogi delavci takega značaja, da se rajši smeji tistemu, ki ga je zadela krivica, kakor da bi mu pomagali in se zanj postavili v borbo. Motarna je sijajno držala in en teden izvajala odpor. Vsi drugi pa so skozi cel mesec samo ugibali in čakali... Nekateri celo mislijo, da more boljše priti s tem, če bodo vsako vest nesli na nos mojstrom in še dalje... ter de-

3. Določi naj se deputacija, ki naj nemudoma gre v Belgrad, da še enkrat na merodajnih mestih obrazloži nevzdržni položaj rudarjev.

Zadnjega predloga anketa ni osvojila, ker je že v naprej kazalo, da taka deputacija ne bi imela nikakega uspeha. Denar, ki bi ga porabila ta deputacija, naj se raje odstopi gladojučim rudarskim družinam. Predlagana je bila nujna brzotvarka predsedniku vlade dr. Stojadinoviču, v kateri ga prosijo udeleženci ankete, da naj tik pred razdelitvijo dobav drž. železnicam upošteva težki položaj slovenskih rudarjev.

V splošnem ta anketa ni rodila onega, kar bi smeli pričakovati, ker ni našla pri gospodarskih krogih pravega in potrebnega razumevanja. Delavstvo je bilo in bo tudi v bodoče ostalo osamljeno v borbi za svoj obstoj in mora s tem tudi računati.

nuncirali vse, kar je z delavci in za delavce. Tako so zopet tudi na tem sestanku bili navzoči taki ovaduhi. Če bi povedali v podjetju vsaj resnico, bi še bilo, ker gospodje na delavsko zborovanje sploh ne pridejo. Ker pa povedo vse drugače, pa se podjetju ni čuditi, če potem postaja nevoljno. Bil bi že čas, da bi delavstvo v svojih vrstah napravilo potreben red in da bi take ljudi sploh onemoglo, namesto da se jih samo boji. Zato bo tudi v tem zopet samo strokovna organizacija mogla od pomoči in nihče drugi. Organizirajte se zato v Jugoslovanski strokovni zvezi, tu je vaše mesto, tu vaša zmaga!

## Papirničarji

Vevče. Dne 3. maja se je vršil pri nas zaupniški sestanek naše skupine. Predvsem smo obravnavali o udeležbi kongresa MZ, ki se je vršil v Ljubljani 10. maja. Udeležba naših članov je bila precej dobra, vendar ne polnoštevilna. Udeležiti bi se morali v večjem številu te naše manifestacije, ki je jako velikega pomena za današnje čase. Tovariši, tovarišice, zavedajte se, da posameznik ne pomeni ničesar, ker je izročen na milost in nemilost delodajalcem. Zavedajmo se, da imamo le v skupnosti moč v borbi za svoje pravice, ki nam pripadajo kot človeku. Tovariši, stojmo trdno na temeljnem kamnu pod okriljem Jugoslovanske strokovne zveze. Strokovna organizacija nam je potrebna kot vsakdanji kruh. Mnogo truda bo še treba, da se bomo približali našemu cilju, ki bo dosežen takrat, ko se bo vsak član zavedal poslanstva strokovne organizacije. Z isto vneto se moramo boriti proti brezverskemu socializmu kakor kapitalizmu, le na ta način bomo spojnjevali Krekovo oporoko.

## Lesno delavstvo

Slovenigradec. Zadnje nedeljo se je vršil sestanek skupine, na katerem je govoril tov. Kores iz Maribora. Delavstvo vseh strok in vseh podjetij in tovarn okolice Slovenigradca se bo moralo strokovno organizirati, če hoče, da se mu zboljša vsaj nekoliko njegov sedanji obupni položaj. Zato vsi na delo, povsod kjer so delavci, da se organizirajo v JSZ. Vsak je pri nas enakovreden, nujno potreben in dobrodošel.

Sorica. Naš kraj leži visoko v hribih, saj je 805 m nad morjem. Zivljenje v tem kraju je še za kmeta trdo in naporno, ker zemlja slabo rodi in je tudi obdelovanje težavno. V teh krajih je mnogo malih kajzarjev, ki imajo samo skromno hišico. Je pa še mnogo, mnogo delavcev, ki ne posedujejo ničesar. Ti stanujejo po majhnih luknjah, primernejših kvečjemu za eno osebo, ne pa za 5 do 6 člansko družino. Ti delavci so pred vojno hodili v galije, romunske in koroške gozdove. Pri trdem in napornem delu jim je tujina nudila vsaj toliko, da so pošteno preživljali sebe in družino. Po vojni je vse to odpadlo, ker so vse države za take delavce zaprle svoje meje. V letih, ko je lesna industrija še dobro uspevala, so se preživljali z delom v državnih gozdovih, drugi so si poiskali dela v gozdovih po drugih delih Slovenije. Sedaj pa, ko so nastopile sankcije, je vse to delavstvo obsojeno na počasno umiranje in to v lastni domovini. Ob državni meji bi morali biti ljudje najbolj zadovoljni. Saj bodo ravno oni prvi branilci domovine in prvi bodo tudi žrtvovani zanj. Toda čujte, kaj se je storilo za te bedne trpine, ki gladujejo že vso zimo! Banska uprava je poslala 3000 Din podpore. Na osebo je prišlo 9 Din. Pred kratkim je dospel vagon koruze. K delitvi se ni pritegnilo delavstvo in zato se tudi ni pravilno razdelila. V prvi vrsti je ta pomoč namenjena tistim, ki so brez sredstev. Ako se popravljajo pota s to koruzo, morajo ti nemaniči narediti več dni, kot na pr. oni, ki imajo hišo, par krav in še nekaj zemlje. Nerazumljivo nam je, da smo morali plačati tudi prevoz za koruzo. Menda jo pride zdaj še en vagon za denar. Ali na občini kaj razmišljujete o tem, kje ga bomo vzeli mi, ki smo koruze najbolj potrebni. O domovini, ti si res kakor vlačuga. — Lesni delavec.

## Telegrafski delavci

V nedeljo 31. maja ob 8. zjutraj se bo vršil v Gasilskem domu v Kresnicah ustanovni občni zbor naše prve »Strokovne skupine telegrafskih delavcev«. Na dnevnem redu je med drugim poročilo zastopnika centrale Jugoslov. strok. zveze in izvolitev skupinskega odbora. Na zbor vabimo vse že organizirane tovariše, pa tudi še vse tiste, ki so pripravljani, da si v skupni borbi sami pomagamo izboljšati naše delovne prilike in da bomo tudi mi delavci kaj pomenili pred našim delodajalcem. Tovariši, v slogi je moč! Zato v nedeljo vsi prav zatrdno na občni zbor. — Odbor.

nili težak finančni položaj teh občin in možnost pomoči rudarjem. Od gospodarskih krogov, ki so bili vabljeni na to anketo, se je oglasil samo zastopnik Združenja čevljarških obrtnikov, ki je izrazil solidarnost v borbi za izboljšanje rudarskega položaja. Dalje so govorili zastopniki strokovnih organizacij (za JSZ tov. Lombardo), ki so poudarjali nujnost rešitve nevzdržnega položaja rudarskih revirjev, ki se ne sme odlašati. Banska uprava naj stori vse, kar je v njeni moči. Sredstva iz bednostnega fonda naj se dajo le za tja, kjer je potreba največja in to v prvi vrsti za rudarje. Postavljeni so bili sledeči stvarni predlogi:

1. Sanirajo naj se Bratovske skladnice, da bo mogoče upokojiti rudarje stare nad 60 let in zaposliti njihove sinove.

2. Ukinejo naj se prispevki za bednostni sklad, katere plačujejo rudarji.

# Vprašanje minimalnih mezd

Tudi v Sloveniji se pojavljajo kot posledice krize delavske meзде 1—2 Din na uro. Očividno se s takimi mezdami ne da živeti. Očividno pa je tudi, da odrekajo običajno baš v situacijah, kjer srečujemo take meзде, sredstva delavske samobrambe, kakor je stavka. Zakaj nizke meзде so vedno spremljevalke izobilja delovne sile in prenapolnjenega delovnega trga.

Posledica teh spoznanj je, da se postavlja s strani državne socialne politike, delavstva in — ker so nizke meзде tudi važno orožje v konkurenčnem boju, — tudi od velikega dela poslodavcev vedno glasneje zahteva, da morajo intervenirati v takih situacijah državne oblasti. Ker manjka dosedaj za take intervencije zakonska podlaga, se postavlja zahteva, da je potrebno tako podlago ustvariti. Ta stremiljenja se zgoščujejo v zahtevi po uzakonitvi minimalnih mezd, ki je prišla zaradi pooblastila čl. 88. finančnega zakona med zakonodajne naloge, ki čakajo neposredne rešitve. Stremiljenja, ki se izražajo v zahtevi po minimalnih mezdah, pa nikakor niso prečiščena in jasna. Vsak si predstavlja pod to parolo nekaj drugega.

## Kako si zamišljajo uza onitev minimalnih mezd naše delavske strokovne organizacije?

Tudi med delavstvom predstave o uzakonitvi minimalnih mezd niso bile vedno enake. Morda tudi še danes niso povsod in povsem enake. Vendar so žive diskusije, ki so se o tem med delavci zadnja leta vršile, naziranja med delavstvom tako zblížala, da so mogli zavzeti o tem delavski forumi stališče, o katerem se lahko reče, da ga delavstvo osvaja. To stališče je izraženo v resoluciji, sprejeti na zadnjem kongresu delavskih zbornic. Ta resolucija izhaja iz dejstva, da obstoji mezdna tarifa v vsakem podjetju iz cele lestvice mezdnih postavk.

Urne meзде vajencev ali delavcev v priučavanju znašajo n. pr. komaj 1 Din, ali pa še to ne. Od tu se meзде za različne mezdne skupine stopnjama dvigajo, za delavce na 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 Din na uro, za mojstre na 10 do 15 Din na uro, za nameščence pa grede še v višje zneske.

## Kako naj se minimalna meзда določi?

Ali z eno mezdno postavko za vse podjetje, ali s posebnimi mezdnimi postavkami za vsako mezdno skupino? Ali naj zavaruje predpis o minimalni mezdi le preživljanje delavca ali tudi njegove rodbine?

Na ta vprašanja je zavzel zadnji kongres delavskih zbornic naslednje stališče: Predpis o minimalnih mezdah naj predpiše ono višino meзде, pod katero meзде odraslih in izučenih delavcev v podjetju ne smejo pasti. Ta predpis naj ne določa cele mezdne lestvice, temveč le spodnjo mežo, od

katero naprej se sme stopnjevanje mezd začeti. Ta meža naj odgovarja najnujnejšim stroškom za preživljenje delavca. Pri tem je jasno, da določanje minimalnih mezd ne more predstavljati edine in morda niti ne glavne oblike zaščite meзде. Z določitvijo višine minim. meзде se bodo dale odpraviti n. pr. meзде po 1,5, 2 Din. Za boljše plačane kategorije delavcev in nameščencev bo ta oblika zaščite brez učinka.

Delavsko meздо je treba zaščititi zato na dva načina:

a) nedopustno nizke meзде je treba zabraniti potom normiranja minimalne meзде;

b) skalo od najnižje mere navzgor je treba dvigati, kakor dosedaj potom sindikalnih akcij in kolektivnih pogodb.

V tem pogledu so potrebne nekatere spremembe zakonodaje o kolektivni pogodbi, v cilju olajšanja sklepanja kolektivnih pogodb in povečanja njih učinkovitosti. Določitev cele mezdne lestvice od strani državnih razsodišč smatra delavstvo v sedanjem družabnem redu za opasno in škodljivo, in sicer iz naslednjih razlogov: Verjetno je, da bi imeli na državna razsodišča poslodavci večji vpliv, kakor delavci. A tudi če bi ne bilo tako, razsodišča v kapitalističnem družabnem redu ne morejo imeti pravega vpogleda čez materijo, o kateri sodijo. Zlasti velja to za spore v zasebnih podjetjih.

## Prednačrt o kolektivnih pogodbah, pom. reuvarstvu, minimalnih mezdah in razsodiščih

Ministrstvo za socialno politiko je izdelalo načrt, ki se na zgornje pomisleke delavstva ne ozira. Načrt skuša rešiti s pomočjo organov državne oblasti tudi pod b) navedeno nalogo in predvideva normiranje cele tarifne skale po razsodiščih. Če bi bila taka določitev mogoča, bi postala samobramba delavstva potom stavk seveda nepotrebna. Stavke bi se smele zabraniti, strokovnim organizacijam pa vzeti glavni delokrog.

Načrt si stavlja dalekosežne naloge: Vsako podjetje z nad 10 delavci bi moralo imeti delavskega zaupnika in kolektivno pogodbo. Povsod, kjer bi ne prišlo do sporazuma med podjetjem in delavci, bi določilo končno celo mezdno tarifo državnih razsodišč. Stavka, izraz delavske samobrambe, bi bila praktično zabranjena.

## Naše stališče do načrta

Seja centralnega tajništva delavskih zbornic se je postavila ponovno na stališče, osvojeno na kongresu delavskih zbornic. Ona je bila mnenja, da je treba dati resoluciji, sprejeti na kongresu v dveh uredbah in v uredbi o pospeševanju kolektivnih pogodb zakonsko obliko.

Ločeno obravnavanje snovi se priporoča, ker zahteva po določitvi minimalnih mezd, kakor si zamišlja to določitev resolucija kongresa delavskih zbornic, predvidoma ne bo zadela na večje težkoče.

## Čevljarji

Ziri. Naša strokovna skupina se še dokaj uspešno uveljavlja v strokovnem pokretu. Imeli smo prva pogajanja v podjetju Gantar za zvišanje plač. Delno smo tudi uspeli, in sicer je podjetje pristalo v splošnem na 20% zvišanje. Je to malo, a vendar boljše kakor nič; brez organizacije bi tudi tega ne bilo. Videli smo, da je imelo pri pametnem zadržanju delavcev tudi podjetje nekaj razumevanja za naš težki položaj. Naš nastop je bil popolnoma miren. Seveda, ako se godi krivica komurkoli, predvsem zakonitim obratnim zaupnikom, smo se in se bomo vsakikrat postavili v bran za pravice, ki jih nam daje zakon. — Naše delo v bodoče mora iti za tem, da se organizirajo čevljarji v vseh tukajšnjih obratih, da bomo tako res enotno nastopali za zboljšanje sedanjega slabega položaja. Treba nam je še več poguma in zavednosti članstva.

## Viničarji

Fram. Na binkoštni ponedeljek, točno ob 9. dopoldne se bo vršil redni občni zbor naše skupine. Vsi viničarji framske okolice na ta zbor! S seboj pa vse neorganizirane, ker v slogi in v strokovni organizaciji je moč ter uspehi!

Tudi oziri na možnost plačanja minimalne meзде ne prihajajo tako v poštev, kakor pri ukrepih, ki bi določali celo mezdno lestvico, četudi le v obliki eventualnega razširjenja veljavnosti obstoječih kolektivnih pogodb po oblasteh, kakor to delavske zbornice zahtevajo.

Na uravnovešenost podjetij višina minimalne meзде ne more imeti tistega dalekosežnega vpliva, kakor določitev cele mezdne skale, ki se izraža koncem koncev v povprečni mezdi. Zakonodaja, ki si stavlja težjo nalogo, naj se od one, ki si stavlja lažjo, loči, da ne bi ovire, ki bi se postavljale eventualno na eni strani, upropastile brez potrebe lažjih in brez dvoma z zadostno politično močjo podprtih prizadevanj na drugi strani. Seveda pa bi bilo napačno misliti, da zahteva, ki grede za tem, da se sklepanje kolektivnih pogodb olajša in napravi bolj učinkovito, niso važne. One predstavljajo nasprotno daleko važnejši del naloge.

## Situacija

Ob priliki seje Centralnega tajništva delavskih zbornic in intervencije v ministrstvu za socialno politiko so delavske zbornice ugotovile, da načrt ministrstva ni končoveljaven in da ni nesprenjiv. Delavske zbornice so bile pozvane naj konkretizirajo za lastnimi protinačrti precizno, kako si predstavljajo rešitev vprašanja v zakonodajno-tehničnem oziru, češ da se pojavljajo težkoče, ki se v resolucijah lahko prezrejo, šele pri konkretni stilizaciji.

Delavske zbornice in tudi naša zbornica bodo dale kongresni resoluciji v tej obliki izraza. Tajnik Delavske zbornice v Ljubljani je poskusil v korekturi, ki se oslanja na glavne zamisli prednačrta ministrstva predočiti, katere točke tega načrta naltavajo na najhujši odpor delavstva. Ta korektura pa služi le tej svrhi in se v svoji celoti ne more smatrati za predlog zbornice, pa tudi ne za predlog, ki naj pokaže idealno rešitev tega vprašanja.

Našo zamisel o pravilni rešitvi naloge bomo poskusili pokazati v smislu sklepa seje Centralnega sekretarijata delavskih zbornic v načrtih za dve uredbi, ki se bodo naslanjale na sklepe kongresa delavskih zbornic.

Vkljub temu, da daje načrt ministrstva za socialno politiko povod za vznemirjenje, se radi njega vendar ni treba preveč vznemirjati, vsaj za sedaj ne, ker so dobile delavske organizacije zagotovilo, da se to vprašanje ne bo skušalo rešiti proti volji delavstva in brez sodelovanja z delavskimi zbornicami. — Filip Uratnik.

## Borba stavbincev

Spričo težkih gmotnih in socialnih razmer stavbinskega in gradbenega delavstva sploh, ki je bilo do zadnjega časa popolnoma prepuščeno milosti in nemilosti delodajalcev, se je to delavstvo v zadnjem času pričelo močno zanimati za organizirano akcijo za obrambo svojih pravic.

Gradbena stroka se zadnja leta splošne gospodarske krize ni mogla povoljno razvijati. Kljub temu je bilo v mesecu septembru 1935 zaposlenih v dravski banovini pri gradbi železnice, cest itd. 2.412 delavcev, pri gradnji nad zemljo pa 5.097, skupaj 7.509 delavcev. Gradbena stroka ima pri nas močan kader poklicnih gradbenih delavcev. K temu kadru se pridružujejo tudi vsi oni številni delavci raznih poklicev, ki so vsled krize izgubili delo v svoji poklicni stroki. S tem se je število gradbenih delavcev znatno dvignilo. Razumljivo je, da v takem položaju delodajalci izrabljajo delavstvo pri plačah, ker so delavci prisiljeni sprejeti delo pod vsakimi tudi še tako slabimi delovnimi pogoji. Danes moremo ugotoviti, da so plače stavbinskega delavstva padle na 1.40 Din in se gibljejo do 4 Din na uro za profesioniste. S plačo, ki jo prejema delavec pri gradnji nad zemljo more le 35% teh delavcev kriti samski eksistenčni minimum. Pri gradnji železnice, cest itd. pa le samo 15%. O kakih družinskih eksistenčnih možnostih tu sploh ni govora. Delavska zbornica je statistično ugotovila, da je bilo v letu 1935. zaposlenih 37% zidarjev in 45% pomožnih delavcev manj kakor 4 mesece. Le 15% stavbinskih delavcev je bilo polno zaposlenih.

V zadnjem času se je v Ljubljani pričelo močno gibanje stavbinskih in gradbenih delavcev, ki so potom svoje organizacije predložili stavbinskim podjetjem osnutek kolektivne delovne pogodbe, s katero se zahteva plača od 3.50 Din za pomožne delavce do 6.50 Din za stavbinske profesioniste in priučene strokovne delavce. Na tozadevni razpravi, ki jo je sklicala banska uprava 22. maja, so delo-

## Oblačilno delavstvo

Otiški vrh. Sedaj pa smo imeli sestanek v Bukovski vasi. Prišlo jih je precejšnje število. Lepo nam je govoril tov. Kores Martin iz Maribora. Tovariši, posebno pa tovarišice, zapomnite si, da to še ni dovolj, če hodiš v tovarno delat in drugega nič. Samo s tem še nobeden ni pravi in zaveden delavec, marveč le garač, dostikrat suženj in orodje drugih. Le tisti, ki dela, zraven pa se zaveda tudi svojega pomena, svojih pravic, tisti, ki se upa za vse te pravice postaviti v bran vsakomur, ki je strokovno organiziran, ki organizaciji širi in za njo dela ter ima pred očmi zgolj skupnost vsega delavstva, o takem se more trditi, da je pravi in zaveden delavec. Za takega pa se je treba usposobiti, vzgojiti in tudi marsikje doprinesiti osebnih žrtev. Trdo je delo za kruh, še trša je borba za delavčovo pravico. Tovariši in tovarišice! Še bolj zagrabite za delo v organizaciji. Podpirajte in spoštujte tudi svoje obratne zaupnike in ničesar, kar je krivica, ne zamolčite.

St. Vid nad Ljubljano. Redni letni občni zbor Strokovne skupine delavstva St. Vid nad Ljubljano se bo vršil v sredo, dne 3. junija ob 8. uri zvečer v prostorih cerkvenega doma v St. Vidu nad Ljubljano. Prosimo članstvo, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži. — Odbor.

## Drobne vesti

Čez 10.000 stavbinskih delavcev je stopilo v stavko v Belgradu in Zemunu. Že dalj časa so se vršili razgovori med delavci in podjetniki o sklenitvi kolektivne pogodbe, na katero so podjetniki pristali. Delavci so zahtevali 8 urnik, le v skrajni potrebi 9 ali 10 urnik; plače pa bi bile za kvalificirane delavce po 8 Din na uro, za nekvalificirane pa po 5 Din na uro. Podjetniki pristanejo samo na 10 urnik in na 40 Din za kvalificirane in 25 Din za nekvalificirane delavce na dan. Ker ni prišlo do sporazuma, so stavbinci ustavili delo. Pogajanja se nadaljujejo v gradbenem ministretvu.

1700 delavcev je zastavkalo v znanem rudniku »Trepča« pri Kosovki Mitrovici. Rudnik izkoriščajo Angleži v družbi nekaj srbskih kapitalistov. Preteklo leto je imela družba čez 80 milijonov Din čistega dobička. Glavni ravnatelj ima 60.000 Din mesečno. Rudarji so postavili 10 zahtev: glede delovnega časa, zdravstvenih naprav, stanovanj, prevoznih sredstev in plač, ki naj bi se zvišale vsem rudarjem po 10 Din na dan. Podjetje ni pristalo na zahteve; plače bi zvišalo zunanjim delavcem le za 1 Din, notranjim pa za 3 Din na dan. Delavci so nato v svojih zahtevah popustili, vendar se podjetje ni udalo, ampak odpovedalo delavcem hrano in naprave pozaklenilo in zaprlo. Tako traja stavka že 14 dni. Vsa okolica odobrava delavsko borbo in rudarjem, med katerimi je tudi okoli 100 Slovencev, pomaga s prispevki in živili.

V »Tivarju« v Varaždinu traja stavka dalje. 15 milijonov za bolnišnice v Dravski, Savski in Primorski banovini bo dala vlada po izjavi ministra Cvetkoviča. V Ljubljani se bo zgradilo in opremilo eno novo poslopje.

Mladinska sekcija JRZ je bila ustanovljena v Belgradu. Take strankarske mladinske sekcije se bodo skušale snovati po celi državi. Poleg delavske je sedaj to že druga sekcija stranke.

Ustanovni občni zbor JRZ za celo državo bo 1. junija v Belgradu.

Predsednik vlade dr. Stojadinovič je bil izvoljen na občnem zboru belgrajske borze za njenega predsednika.

6 milijonov Din bo dala vlada za zgradbo sodne palače v Zagrebu.

Svoboda tiska zahtevajo časnikarji v spomenici, sprejeti na občnem zboru svojega strokovnega društva in to iz razloga: »ker edinole svoboda tiska omogoča vrnitev v demokracijo, ki je cilj vseh državljanov te države.«

Račun med Italijo in Anglijo glede Abesinije in sredozemskega bazena postaja vse bolj zapleten. Blokada Italije s sankcijami je prizadela tej na surovinah in živilih revni državi ogromno škodo. Mussolini dobro čuti to in si zadnji čas prizadeva, da bi se z Anglijo pomiril. Pripravljen je priznati angleške koristi v Abesiniji in sedanje stanje v Sredozemskem morju, samo da bi se odpravile sankcije in da bi se abesinsko vprašanje vsaj napol uredilo ter da bi mogel odpo-

dajalci načelno pristati na kolektivno pogodbo. V pogledu plač pa so nudili le garancije za minimalno plačo, ki naj bi znašala za pomožno delavstvo 2.50 Din ter za profesioniste oziroma priučene delavce 4.50 na uro. Podjetniki so se sklicevali na dejstvo, da so že prevzeli gradbena dela, zlasti javna dela in to pod takimi pogoji, ki jim nikakor ne dopuščajo višjih plač, kakor jih zgoraj nudijo.

Prva razprava tedaj ni prinesla zaželjenega uspeha, vendar se ne izključuje, da bo prišlo do sporazuma vsaj v toliko, da se zajezi nadaljnje zniževanje plač. Pri tej razpravi so sodelovale Jugoslov. strok. zveza, Strok. komisija in Nar. strok. zveza, ki so edine v pogledu predloženih zahtev stavbinskega delavstva. Gibanje stavbinskega delavstva za izboljšanje položaja postaja vsak čas bolj napeto in ni izključeno, da bo delavstvo poseglo tudi po skrajnih obrambnih sredstvih, da uveljavi svoje upravičene zahteve, ako ne bo našlo zadostnega razumevanja na strani delodajalcev.

Pozivamo gradbeno in stavbinsko delavstvo, da se v celoti organizira v strokovni organizaciji, v kolikor že ni organizirano, da bo borba uspešnejša. V gradbeni stroki se letos obeta znatno pojačanje dela, zato je prav sedaj skrajni čas, da delavstvo uveljavi svoje zahteve.

klicati večji del armade iz Abesinije, kjer žre ta armada težke denarje. Abesinski cesar je že na potu v London. — V London je prišel posredovat zopet belgijski kralj, čigar sestra je žena ital. prestolonaslednika.

Avstrijske razmere so z novo vlado še bolj zmešane kot so bile preje. Narodni socialisti so tako močni, da ponoči napadajo gradove in se spuščajo z orožništvom v pravcate bitke. Delavstvo v Lincu je šlo v masah na ulice in zahtevalo svobodo in volitve. Heimwehr se ne da razorožiti, ampak se bo vsem poskusom vlade uprl s silo. Če bo vlada srečno preživela poletje in došla v kasarne rekrute — bo kmalu potem tudi Oton na Dunaju.

V Palestini je ozračje tako nasičeno z elektriko sovraštva, da je povsod proglašeno obsedno stanje. Arabski štrajk, ki traja že en mesec, dosega višek. Arabci izjavljajo, da ne popuste od svojih zahtev: prepoved doseljevanja židov in narodna vlada. Zelo pa jih je razkačila vest, da je angleški komisar celo zvišal dovoljeno število za naselitev židov. V deželo so poslali Angleži vojaštvo iz Egipta in po Jeruzalemu se sedaj sprehajajo tanki. Arabci napadajo žide, kjer le morejo, streljajo na vojaške patrole in avtomobile, uničujejo židovska polja in nasade, sečejo telefonske vode itd.

Škofje v Litvi so prepovedali duhovnikom vsakršno politično udejstvovanje.

Stavka tobačnih delavcev v Plovidvu se je razširila na celo državo in stavka sedaj 50.000 delavcev. Vlada je posredovala in je bil sklenjen nek sporazum s podjetniki (tobak tu ni monopoliziran) — a delavstvo nanj ni pristalo.

V Belgiji so bile v nedeljo volitve. Izid je naslednji: socialisti 70 (— 3), katoliki 63 (— 16), liberalci 23 (— 1), reksisti (fašisti) 21 (+ 21), Flamci 16 (+ 8), komunisti 9 (+ 6); vlado so tvorili dosedaj socialisti in katoliki.

Zaupniški sestanek v Radomljah. Na Vnebohodu dopoldne se je vršil v gostilni Sršen v Radomljah sestanek vseh zaupnikov skupin JSZ kamniškega okraja. Na ta važni sestanek je prišlo nad 60 delegatov. Zbor se je vršil predvsem radi raznih podtikanj, ki se vprav v kamniškem okraju razširjajo proti JSZ in njenim funkcionarjem. Prvi je poročal predsednik JSZ o vseh podrobnostih dela v JSZ z ozirom na lažnjive govornice in ovrgel popolnoma vse vznemirljive vesti, ki imajo namen razrahljati medsebojno zaupanje in tako razbiti Jugoslovansko strokovno zvezo. Drugi govornik tov. Lombardo je govoril o novem osnutku minimalnih plač in o tekočih organizacijskih in strokovnih zadevah kamniškega okraja. Navzoči so bili s poročili zelo zadovoljni in bodo vsi kot en mož čuvali enotnost JSZ v kamniškem okraju. »Zelenci« imajo pač slabe šanse v kamniškem okraju, čeprav se poslužujejo njihovi prijatelji tudi nedostojnih sredstev.

Javno vprašanje. »Dragi Ciril! Akoravno še popolnoma gotovo ne vem, ali misliš imeti jutri (v nedeljo dne 24. maja) sestanek članov Tvoje strokovne skupine (Jugosl. strok. zveze — op. ur.) v našem društvenem domu ali ne, Ti vseeno moramo sporočiti, da je za ta dan dvorana oddana Zvezi združenih delavcev. Obenem Ti sporočam, da v bodoče dvorane ne moremo dati na razpolago organizacijam strokovne zveze, dokler se razmere pri tej zvezi dovolj ne uredijo. Z iskrenim pozdravom! — Očepek Martin, l. r. Groblje, dne 23. maja 1936.« — Prosimo Vas, velečastiti gospod superior, da nam javno odgovorite, katere in kakšne so tiste »razmere« pri tej zvezi, ki naj se »povoljno uredijo«.

Jesenice. Vse prebivalstvo jeseniškega kota je po zastopnikih raznih organizacij zavzelo stališče k zgradbi nove bolnišnice v Ljubljani kot tudi nebroj vprašanj o potrebah izboljšati zdravstvene ustanove po deželi. — Zbrani zastopniki so ugotovili težko stanje bolnišnice in s tem združene težave. Treba je odločno nastopiti, da se napravi konec tem neznosnim razmeram ter da ta sramota izgine iz našega narodnega življenja. — Veliko je bilo že pisano in govorjeno o tem, zato je brez potrebe, da bi isto vedno znova pogrevali, zato

## Služkinje!

Letos poteče DESET LET, odkar smo posvetile naš Dom presv. Srca Jezusovemu.

## Na b n o š t i p o n e d e l e k

hočemo v stolnici to posvetitev obnoviti.

## S p o r e d s l o v e s n o s t i :

Ob 6 zjutraj sv. maša z ljudskim petjem in skupno sv. obhajilo služkinj. — Popoldne ob 4 govor s slovesno posvečitvijo pred hišno podobo Srca Jezusovega (govori stolni dekan g. dr. Franc Kimovec). — Nato pete litanije Srca Jezusovega in blagoslov z Najsvetejšim.

SLUŽKINJE! Udeležite se te lepe vaše stanovske slovesnosti v obilnem številu!

## P o s e s k a z e z

## Lep tečaj JSZ v Kranju

V nedeljo dopoldne se je vršil v kranjskem delavskem domu zelo lep strokovni tečaj JSZ. Udeležili so se tečaja zastopniki vseh skupin kranjskega okoliša.

Na tečaju so predavali tov. Srečko Zumer o strokovni organizaciji, tov. Vilko Pitako o obrtnem zakonu in tov. Fajfar o delavski kulturi. Poljudnim in izčrpnim predavanjem so navzoči sledili z največjim zanimanjem in pozornostjo in bo prav gotovo ta tečaj še bolj ojačil in utrdil naše vrste v kranjski okolici.

Na tečaj so prišli v večini sami mladi fantje domala iz vseh vasi od Kranja do Storžiča in Cerkelj polni navdušenja in krepke delavske zavesti. Ti fantje so najboljši poročstvo, da se delavstvu kranjske okolice po Jugoslovanski strokovni zvezi bližajo lepši časi.

## To in ono

kličemo; ven iz besedičenja in časopisne polemike k resničnim dejanjem!

Jesenice. V nedeljo se bo poročil član Jugoslovanske strok. zveze tov. Smolej France, znani smučarski olimpijski tekač in prvak Jugoslavije na dolge proge. Za tovarišico življenja si je izbral dekle iz kršćanske družine gđe. Zofko Mateža. Našemu zvestemu tovarišu in njegovi nevesti želimo obilo sreče in blagoslova!

Domžale. Poročila sta se člana JSZ tov. Tezija Rode in Franc Šubelj, oba iz skupine na Količevem. Zelimo obilo božjega blagoslova!

Vevče. Na praznik Vnebohoda se je poročil naš tovariš predsednik strokovne skupine Sešek Edvard s tovarišico Angelo Strgar. Našemu zvestemu tovarišu želimo vsi prijatelji in znanci obilo sreče.

Bohinjska Bistrica. »Strokovna skupina lesnih delavcev JSZ« je na Vnebohodu priredila igro »Boštjan iz predmestja«. Prvič je šla res delavska igra preko odra Prosvetnega društva, ki pa je izpadla nad vse pričakovanje dobro. Vsi igralci so rešili svoje vloge častno, dasi jih je bilo nekaj šele prvič na odru. Gmotni uspeh ni velik, ker je bilo mnogo stroškov. Dohodkov je bilo 804 Din, stroškov pa 765 Din. Čisti dobiček znaša torej samo 129 Din, ki ostane skupini. Moralni uspeh igre pa je velik in prav zaradi tega smo lahko zadovoljni. Da pa smo mogli napraviti ta korak, za našo idejo smo največ hvale dolžni njemu, ki je igro režiral. Mnogo je žrtvoval, za kar mu je delavstvo iz srca hvaležno. Najlepša hvala tudi igralcem in igralcem, ki niso naši člani, pa so razumeli naš delavski klic in s svojim nastopom pripomogli do tako lepega uspeha. Hvala vodstvu Prosvetnega društva, da nam je brezplačno odstopilo dvorano. Mi pa, kar nas je organiziranih tovarišev, pogumna naprej, storili smo le svojo dolžnost, če težje nas čakajo. Dva svetovna nazora sta se borila na odru. Borila se bosta tudi v bodoče. Kaj nam bo svetilo v bodoče: križ ali rdeča luč. Odgovorite Vi, ki paktirate s kapitalizmom, ki branite današnji družabni red, dasi je tako krivičen. Delavci, zapomnite si dobro, da k igri mnogih ni bilo, ki bodo še rabili našo pomoč. Toda kljub temu je igra izpadla tako, da so ljudje bili ganjeni do solz.